TRANSPARENCY INTERNATIONAL | Česká republika

# Jak správně reformovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Červenec 2026

Tento dokument je součástí dlouhodobé iniciativy protikorupčních organizací (včetně Transparency International ČR), jejímž cílem je reformovat fungování Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) tak, aby byl při svém rozhodování nezávislý, odolný vůči korupčním tlakům a efektivní.




V roce 2024 zpracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj návrh reformy ÚOHS jako vládní návrh zákona. Ten v únoru 2025 vláda Petra Fialy zamítla a po nástupu nové vlády Andreje Babiše byl celý materiál skartován.[1] Totožný návrh však předložila v květnu 2026 do Poslanecké sněmovny skupina poslanců hnutí STAN. Vláda k němu vydala negativní stanovisko a nyní prochází standardním legislativním procesem.[2]

Následující sekce přináší porovnání klíčových předpokladů k zajištění reformních cílů z pohledu protikorupčních organizací a aktuálně projednávaného legislativního návrhu z dílny hnutí STAN.

[1] Kompletní dokumentace k materiálu: https://odok.gov.cz/portal/veklep/material/ALBSD65EF6FP/
[2] Kompletní dokumentace k materiálu: https://odok.gov.cz/portal/veklep/material/ALBSDUMBLGK4/
Přehled legislativního procesu k návrhu: https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=10&CT=206&CT1=0

# Předpoklady pro úspěšnou reformu

**Předpoklad 1:** Rozhodování o přezkumu veřejných zakázek je svěřeno stálému nezávislému kolektivnímu orgánu, jehož členové splňují zákonem stanovené odborné kvalifikační požadavky, jsou vybíráni transparentním způsobem a vykonávají funkci po předem stanovené funkční období; rozhodovací pravomoc není soustředěna v rukou jediné osoby.



Návrh sice opouští model, v němž o rozkladu rozhoduje předseda ÚOHS, a zavádí kolektivní rozhodování v komisích, čímž omezuje rozhodování jedinou osobou. Komise jsou však tvořeny státními zaměstnanci úřadu. Nejde proto o samostatný nezávislý kolektivní orgán stojící mimo vztah podřízenosti k předsedovi úřadu.

Návrh dále obsahuje určité požadavky na odborné složení a zaměření členů komisí, nepočítá však s jejich samostatným mandátem ani pevně stanoveným funkčním obdobím. Současně nevytváří samostatný a transparentní nominační mechanismus pro obsazování těchto pozic.

PRO PLNÉ NAPLNĚNÍ TOHOTO PARAMETRU

Bylo by vhodné zřídit samostatný nezávislý kolektivní rozhodovací orgán, jehož členové by nebyli zaměstnanci úřadu, ale byli vybíráni z řad odborníků na veřejné zakázky transparentním způsobem, splňovali zákonem stanovené odborné požadavky a byli jmenováni na pevně stanovené funkční období.

**Předpoklad 2:** Přezkum veřejných zakázek je nastaven jako jednoduchý, rychlý a efektivní proces založený na jednoinstančním rozhodování o návrzích dodavatelů bez vnitřního opravného řízení v rámci ÚOHS, s přímou návazností na soudní přezkum. Procesní pravidla minimalizují překážky bránící věcnému přezkumu a zabraňují opakovanému vracení věcí mezi jednotlivými instancemi.



Jedním z hlavních cílů návrhu je zjednodušení a zrychlení přezkumu veřejných zakázek. Návrh ruší rozklad proti rozhodnutím o návrzích dodavatelů ve věcech přezkumu veřejných zakázek, čímž odstraňuje jednu instanci rozhodování uvnitř ÚOHS a významně zjednodušuje celý systém. Návrh zavádí přísnější koncentraci řízení a omezuje možnost pozdějšího uplatňování důkazů a dalších podkladů. Efektivitu podpoří postup pro sdělení a projednání předběžného právního názoru úřadu a podpora ústních jednání.

Rozhodnutí ÚOHS má být bez dalšího opravného řízení uvnitř úřadu přezkoumáváno správními soudy. Parametry tohoto postupu musí být nastaveny tak, aby se zátěž pouze nepřenesla na soudní soustavu.

**Předpoklad 3:** Rozhodovací činnost v přezkumných řízeních je institucionálně oddělena od vedení ÚOHS. Předseda ÚOHS nemá možnost ovlivňovat jednotlivá rozhodnutí a jeho pravomoci vůči rozhodovacímu orgánu jsou zákonem jasně vymezeny a omezeny. Personální a organizační řízení úřadu je odděleno od rozhodovací činnosti v jednotlivých případech.



**Návrh sice omezuje vliv předsedy ÚOHS** na jednotlivá přezkumná řízení tím, že ruší rozkladové řízení, a předseda tak již nerozhoduje o opravných prostředcích. Předseda si však nadále zachovává významné personální a organizační pravomoci.

Návrh vyčleňuje jednoho z dosavadních místopředsedů jako místopředsedu pro veřejné zakázky, který je vybírán v otevřeném výběrovém řízení.

Návrh zároveň upravuje postavení předsedy vůči nově zavedeným rozhodovacím komisím, nevytváří však silnou institucionální bariéru mezi vedením úřadu a rozhodovací strukturou. Rozhodovací mechanismus zůstává organizačně začleněn uvnitř ÚOHS a není od vedení úřadu jednoznačně oddělen.

PRO PLNÉ NAPLNĚNÍ TOHOTO PARAMETRU

Bylo by vhodné zajistit, aby předseda úřadu sice nadále stál v jeho čele, neměl by ale přímé nástroje, jak zasahovat do rozhodování v konkrétních věcech, obdobně jako je toto prostřednictvím zákona nastaveno u soudní soustavy.

**Předpoklad 4:** Obsazování funkce předsedy ÚOHS je založeno na otevřeném a transparentním výběrovém řízení. Pro výkon funkce jsou zákonem stanoveny odborné kvalifikační požadavky, pevně vymezené funkční období a taxativně vymezené důvody pro odvolání, které posilují nezávislost a stabilitu výkonu funkce.



Návrh zavádí otevřené výběrové řízení na funkci předsedy ÚOHS, jehož součástí je také veřejné slyšení kandidátů. Zákon stanoví, co má výběrová komise u kandidátů posuzovat. Tím posiluje transparentnost výběru a veřejnou kontrolu obsazování této pozice.

Návrh současně stanoví zákonné kvalifikační předpoklady pro výkon funkce předsedy ÚOHS a místopředsedy pro veřejné zakázky, čímž vytváří jasný rámec pro odbornou způsobilost kandidátů. Posiluje rovněž institucionální stabilitu funkce tím, že upravuje délku funkčního období a vymezuje pravidla pro obsazování a výkon funkce předsedy. Návrh ponechává stávající stanovené důvody pro odvolání předsedy i místopředsedy pro veřejné zakázky, které omezují možnost svévolných zásahů do výkonu funkce.